

“Wajéshév” – ‘en hij woonde’ 5785.

Torah: Genesis 37 : 1 – 40 : 23.

Haftarah: Amos 2 : 6 – 3 : 8.

Brit Chadasha: Matteüs 1 : 1 - 6 en 16 - 25.

Ja'akov woonde in Kena'an, in het land waar zijn vader Awraham een 'ger', vreemdeling was.

In deze negende parasha het verhaal van Joséf én van Jehûdah!

- Joséf droomt dat hij over zijn broers zal heersen
- de broers beginnen hem te haten en verkopen Joséf
- Jehûdah verlaat zijn broers en vestigt zich in Adullam en trouwt met de dochter van Shû'a
- beloofd aan Tamar zijn jongste zoon Selah, maar komt dit niet na
- Tamar bedenkt een list en heeft vermomt gemeenschap met Jehûdah
- Joséf gaat Potifar bedienen, maar de vrouw van de hoveling beschuldigt Joséf vals
- Joséf belandt in de gevangenis, droomt maar de schenker vergeet hem.

Kleding als keerpunt.

In tegenstelling tot zijn broer Esaw, die het beloofde land heeft verlaten, vestigt Ja'akov er zich in navolging van Awraham en Jitschak en hij zal er ook begraven worden.

Vanaf nu staat Joséf centraal in het eerste boek Bereshiet.

Omdat Joséf de zoon was van Ja'akov's lievelingsvrouw Rachel, krijgt hij een prachtig '*kethonêt pasim*'. Een gewaad dat tot de voetzolen reikt.

Hij weidde als '*na'ar*', een 17 jarige puber, de schapen met de zonen van Bilha en Zilpa, de bijvrouwen van Ja'akov.

Omdat hij de lievelingszoon was, geloofde Joséf dat hij superieur was aan zijn broers en, uiteindelijk, dat hij zelfs belangrijker was dan zijn vader.

In zijn mooie, waarschijnlijk kleurige mantel, begint hij ook nog over zijn broers te roddelen tegenover zijn vader en sprak smadelijk over wat zij presteerden.

Om die reden, zo is de conclusie van Rashi, wantrouwden en haatten ze hem.

Als de broers dan in 37:23 de kans krijgen om Joséf te pakken te nemen, '*ontbloten*' ze hem.

“*wa'jafshito eth Joséf eth kûthantho eth ketonêth ha'pasim*”, zo is de woordspeling.

Ze ontdoen hem van zijn prachtige gewaad.

In het opvallende hoofdstuk 38 waar Jehûdah en Tamar* de hoofdrol krijgen, verhuult Tamar zich in een sluier. Ze gaat als prostituee aan de kant van de weg zitten om Jehûdah te verleiden.

Ze doet haar *bègèd almenûtah*, d.i. haar weduwedracht af en doet een *omslagdoek/tsa'iph*' om.

'*Bègèd*' kan ook 'verraad of bedrog' betekenen in het Hebreeuws!

Dit lijkt tegenstrijdig in vele opzichten met G'ds voorschriften, maar omdat Jehûdah toehapt, zorgt zij wel voor nageslacht. Tamars beloning was dat de koningen van Israël, onder wie koning David, van haar zouden afstammen. De naam Pèrèts komen we weer tegen in Mattheus 1.

Een hoofdstuk verder speelt weer een *bègèd* een grote rol.

Voor de tweede keer wordt Joséf ontbloot. De verleiding was groot!

Echter, hij is een zeer sterke man! Hij vlucht weg van de vrouw die hem wil 'versieren.'

En om deze morele daad en om zijn vermogen om juist te handelen, komt hij weer zeker voor twee jaar in de gevangenis/*beit ha'sohar*, dat iets voorstelt van een diepe ronde duistere grot.

Weer wordt zijn ingeslagen weg beïnvloed door een kledingstuk.

Kleding als keerpunt lezen we ook bij Ja'akov, als hij de huid van een geitje aangetrokken krijgt.

Hij scheurt zijn kleren als hij verneemt dat Joséf niet meer leeft en doet een rouwkleed om.

En dan David, die ziet hoe Bath'sheva/Batseba zich wast; dat gaat ook niet met kleren aan.

En hun zoon, Salomo die wijsheid vroeg en kreeg, maar op het einde in zijn mooie kleding – Matt. 6:29 waar Jeshûa een lelie meer pracht toedichtte dan Salomo – 700 vrouwen verwierf.

Job voelt zich als een kleed, dat door de mot verteert. (Job 13:28)

De oerzee bedekte de aarde als een kleed (Psalm 104:6) maar Jesaja profeteert over de komende glorie;

“*Hij deed mij het kleed van de bevrijding aan, hulde mij in de mantel van gerechtigheid,*” (61:10)

Het gebed raakt de Eeuwige.

Amos – *beladene/last*, was een Judeeër uit Tekoa dat zo'n 20 km ten zuiden van Jeruzalem ligt.

Hij was een profeet van het platteland met korte godsspraken over verschillende volken; zes over heidense volken, één over Judah en één over het noordelijke rijk Israël.

Amos hekelt heftig de maatschappelijke, politieke en godsdienstige verdorvenheid.

Al in de eerste verzen klinkt het onheilspellend;

“De Eeuwige brult vanaf de Tzion, gromt vanuit Jeruzalem, de weiden van de herders verdrogen, de top van de Karmel verdort.” (1:2)

Indrukwekkend zijn de verzen die in de Haftarah lezing staan; 2:13-16.

Van Jûdah wordt gezegd dat *“ze zich uitstrekken naast de altaren op kleren die ze in onderpand hebben,”* (8) wat wijst op tempelprostitutie.

En bittere ernst is het tegen Israël; *‘de dapperste held zal naakt moeten vluchten die dag – spreekt de Eeuwige.’* (16) Dit is vervuld in 722v Chr. bij de inname van Samaria door de Assyriërs.

In Amos 3:3-6 worden voorbeelden genoemd waaruit blijkt dat er geen gevolg is zonder oorzaak en geen oorzaak zonder gevolg, en met name dat de samenloop van bepaalde gebeurtenissen geen toeval is.

“Zoek de Eeuwige en leef,” zo zegt 5:6 en in 7:5 smeekt Amos de Eeuwige om met alle vreselijke profetieën te stoppen, want; *“Hoe zou het volk van Ja'akov dit kunnen overleven? Het is zo klein!”*

Dat onze gebeden en smekingen voor dat stripje land, voor die 0,2% bevolking van de aarde zo mogen klinken als het gebed van Amos. Als een echo door de wereld en door het heelal.

Beloften voor Israël.

Soms lijken G'ds wegen door donkere dalen te leiden, maar beloften worden aan Israël vervuld.

En wij, de gelovigen uit de volkeren, mogen voor dat volkje pleiten opdat zij een licht voor de wereld zullen zijn en nooit zal Hij hen loslaten.

We mogen bidden dat Israël de Eeuwige zal zoeken, op de Eeuwige blijft vertrouwen, nederig blijft na overwinningen en de Torah en profeten (weer) gaan lezen.

Al zit men in de ban van het kwaad, omringt door vijanden, uitgespuugd door de wereldse media, let wel wat er staat in Jesaja 59:1;

“De arm van de Eeuwige is niet te kort om te redden, zijn gehoor niet te zwak om te luisteren.”

Het is het wangedrag dat hen en G'd uit elkaar heeft verdreven.

Maar in weerwil van hun misdaden zal G'd Israël het heil doen toekomen. (59:15-21)

Hij Zelf wordt voorgesteld als een Strijder;

“Want Hij trok de gerechtigheid aan als een harnas en zette de helm van het heil op Zijn hoofd.

Het gewaad van de wraak trok Hij aan als kleding en Hij hulde zich in na-ijver als mantel.” (17)

Jeshûa kwam en werd in doeken gewikkeld.

Op Golgotha verdeelden ze zijn klederen door het lot.

Maar Jochanan zag iemand die op de Zoon des mensen leek, gekleed in een gewaad tot op de voeten (Openb1:13) en zelfs enkelen uit Sardis, de gemeente van *'verzuim'*, zullen bekleed worden met witte kleren. (3:4,5) Wie oren heeft, die hore;

“Shema Jisraeel, Adonai Elohenoe, Adonai Echad.”

Fêdde.

Bronnen; de StudieBijbel, Torahcommentaar van H. J. Fields, J. Sachs – Genesis, Israelity 2016 en mijn eigen gedachten.

* Stamvader Jehûda trouwde met ene Sjú'a. Deze stierf vroegtijdig. Zij kregen drie kinderen, Eer, Onan en Shelah.

Twee stierven door een seksuele overtreding, iets wat zeer gebruikelijk was in het zedeloze Kena'an. Shela was volgens Jehûdah te jong voor het leviraatshuwelijk/zwagerhuwelijk. Uiteindelijk verenigde Jehûda zich met Tamar, een achterkleindochter van **Shem, de zoon van Noach**. Uit hun verbintenis zou de dynastie van de Masjiach voortspuiten.